

[Skytte.]

1929 og er ændret adskillige gange i årenes løb, efterhånden virker noget forældet i sin sproglige udformning, ligesom dens bestemmelser er upræcise i forhold til den praksis, der har dannet sig. Men det er nok rigtigt at fremhæve, at de foreslåede bestemmelser om statsrevisorernes valg og om deres arbejdsform ikke indeholder væsentlige nykabelser i forhold til den praksis, der har været fulgt både af folketinget og af statsrevisorerne.

Hvad lønnen til statsrevisorerne angår, foreslås ikke nogen isoleret lønforhøjelse, men det tilsigtes at bevare det hidtidige størrelsesforhold mellem statsrevisorernes løn og folketingsmedlemmernes grundvederlag. Dette synspunkt finder direkte udtryk i forslaget, idet lønnen ikke som hidtil fastsættes med henvisninger til tjenestemandsløven, men bestemmes til $\frac{2}{3}$ af medlemmernes grundvederlag. Denne ændring må forekomme helt naturlig, når man tager i betragtning, at statsrevisorerne udøver en parlamentarisk funktion. Ved lønfastsættelsen bør de stærke begrænsninger i adgangen til at have andre lønnede hverv, der gælder for statsrevisorerne, også tages i betragtning, ligesom det stadig forøgede arbejde og ansvar, der påhviler statsrevisorerne, også taler for det foreslåede lønniveau.

Forslaget til nye pensionsbestemmelser er ligeledes udformet i tilknytning til valglovsforslaget. Det har imidlertid været nødvendigt at stille forslag om en selvstændig pensionsskala. En direkte overførelse af det nye pensionssystem, der ligesom den nye tjenestemandsoordning forudsætter erhvervelse af pensionsret over en meget lang periode med et jævnt forløb, ville give urimelige resultater for statsrevisorerne, der efter traditionen først vælges til deres hverv efter mange års medlemskab af folketinget. Den mindste egenpension ville således blive nedsat til under $\frac{2}{3}$ af det nugældende beløb.

Den foreslåede skala tager sit udgangspunkt omtrent ved den hidtidige laveste egenpension og slutter i overensstemmelse med den foreslåede løn med $\frac{2}{3}$ af højeste medlemspension.

Om pensionssystemet kan i øvrigt bemærkes, at den hidtidige adgang til at oppebære børnepensionsydelse ikke er fore-

slået bevaret, da den forekommer uden praktisk betydning, og at forslaget ikke indeholder bestemmelser om ægtefællepension til efterlevende efter statsrevisor, der ikke selv havde erhvervet pensionsret.

I øvrigt henviser jeg til selve forslaget og dets bemærkninger.

Jeg skal hermed anbefale såvel lovforslaget som forslaget til folketingsbeslutning til tingets velvillige behandling.

Fjerde næstformand (Morten Lange): Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag og forslag til folketingsbeslutning vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (Helge Larsen): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om lægevidenskabelig studenterundervisning på hospitaler under Københavns hospitalsvæsen og Københavns amts sygehusvæsen.

Med det foreliggende lovforslag søges tilvejebragt hjemmel for ved det lægevidenskabelige fakultet under Københavns universitet at oprette to nye kliniske lægeskoler, der sideordnet med rigshospitalet kan varetage undervisningen i fag ved 2. del — den såkaldte kliniske del — af det lægevidenskabelige studium.

Når lovforslaget er begrænset til at omfatte forholdene ved Københavns universitet, skyldes dette alene, at der her foreligger et akut problem med hensyn til de organisatoriske former for gennemførelsen af den kliniske del af det lægevidenskabelige studium ved dette universitet. Det bemærkes herved, at tilsvarende organisatoriske problemer ikke foreligger for universiteterne i Århus og Odense.

Lovforslaget bygger på den indstilling, som er afgivet af det den 30. september 1966 nedsatte udvalg, der — med højesteretsdommer Helga Pedersen som formand — fik til opgave at overveje en ny organisation af den kliniske del af studenterundervisningen ved det lægevidenskabelige fakultet under Københavns universitet, jfr. betænkning nr. 503/1968, der er tilstillet folketingets medlemmer. Medens 1. del — den såkaldte prækliniske del — af det lægevidenskabelige studium udelukkende omfatter teoretiske

[Undervisningsministeren.]

fag, består den kliniske del af såvel teoretiske fag, i hvilke undervisningen varetages af universitetsinstitutter, som kliniske fag med og uden hospitalstjeneste, hvor undervisningen foregår på et uddannelseshospital. Rigshospitalet er undervisningshospital for Københavns universitet. Ved Århus universitet foregår undervisningen i kliniske fag på Århus kommunehospital og ved Odense universitet på Odense Amts og Bys Sygehus.

Undervisningen i de egentlige kliniske fag omfatter propædeutisk og praktisk undervisning med hospitalstjeneste samt forelæsninger og anden undervisning i auditorier.

Århus kommunehospital har sammen med Marselisborg hospital og — for enkelte fags vedkommende — med sygehuse uden for Århus hidtil ikke haft væsentlige vanskeligheder ved at bestride den kliniske undervisning. Med de nuværende tilgangstal er der dog opstået visse vanskeligheder i studiets 3. og 4. semester, som fortrinsvis omfatter de praktisk-kliniske fag. Vanskelighederne har foreløbigt kunnet løses ved overførsel af et begrænset antal 2. dels-studerende fra Århus til Odense universitet, hvor 2. del af studiet først er påbegyndt den 1. februar 1969, og hvor der således i de første år forefindes en uudnyttet kapacitet.

Rigshospitalet har på intet tidspunkt haft tilstrækkelig kapacitet til at bestride hele undervisningen i de praktisk-kliniske fag, og gennem en lang årrække har der været etableret et samarbejde med Københavns hospitalsvæsen og Københavns amts sygehushvæsen om varetagelse af undervisningen i disse fag for en del af de studerende. Også efter rigshospitalets udbygning ville det fortsat være nødvendigt at støtte sig til de storkøbenhavnske hospitaler ved gennemførelsen af undervisningen ved den kliniske del af studiet.

Allerede efter de hidtidige studieordninger fandtes den i København praktiserede ordning ikke hensigtsmæssig, og efter gennemførelsen af den nye studieordning findes ordningen helt utilfredsstillende både for studenter og lærere.

Ikke mindst gennemførelsen af den nye studieordning, jfr. anordning nr. 296 af 26. juni 1967, der tilsigter gennem intensivisering af undervisningen og henlæggelsen af en del af uddannelsen til efter embedseksamen

at forkorte det relativt langvarige lægevidenskabelige studium, har således nødvendiggjort en ny organisation af undervisningen.

I de fleste andre vesteuropæiske lande er adgangen til lægestudiet begrænset af kapaciteten ved det til det enkelte universitet knyttede undervisningshospital, medens der i Danmark er fri adgang til studiet og dermed en forpligtelse til at tilvejebringe de fornødne studiepladser. Den stadig voksende talmæssige tilgang til studiet kræver således i sig selv øget plads, mere udstyr og et større antal undervisere.

Den kliniske del af det lægevidenskabelige studium er opbygget således, at der er nøje sammenhæng mellem den teoretiske institutundervisning og den kliniske undervisning på undervisningshospitalerne. Ved Københavns hospitalsvæsen og Københavns amts sygehushvæsen findes en tilstrækkelig og egnet kapacitet af lærere, en alsidig og rigelig patientbelægning samt forholdsvis gode bygningsmæssige muligheder for hurtigt at gennemføre en udvidet undervisning ved disse institutioner, og studerende vil samtidig kunne modtage teoretisk undervisning på universitetets institutter, der er centralt beliggende for samtlige undervisningshospitaler. Der vil i øvrigt i løbet af kort tid i det høje folketing blive fremsat lovforslag om opførelse af det såkaldte „Panuminstitut“ på Blegdamshospitalets grund.

Såvel Københavns magistrat som Københavns amtsråd har givet tilsagn om at medvirke ved gennemførelsen af en ny organisation af den omhandlede del af den lægevidenskabelige studenterundervisning under den forudsætning, at der af statskassen ydes fuld dækning af udgifterne til etablering og drift af de nye undervisningsenheder.

Regeringen har fundet det påkrævet, at de merudgifter, der påføres de to hospitalsvæsener ved overtagelsen af den udvidede undervisning, også godtgøres disse, og det er derfor i lovforslagets § 2 foreslået, at der dels ydes godtgørelse for de årlige merudgifter, dels ydes tilskud til hel eller delvis dækning af de udgifter, der er forbundet med opførelse, ombygning eller køb af bygninger, samt til indretning af særlige lokaler til den omhandlede undervisning. Det er

[Undervisningsministeren.]

endvidere i lovudkastets § 3 foreslået, at Københavns universitet med undervisningsministerens samtykke kan træffe aftale med andre hospitalsvæsener om samarbejde for så vidt angår undervisningen i enkelte nærmere angivne fag, og at de merudgifter, der ved sådan undervisning påføres de pågældende hospitalsvæsener, godtgøres af statskassen efter samme regler som foreslået for Københavns kommune og Københavns amt.

Investeringsudgifterne er på det foreliggende grundlag anslået til at ville andrage ca. 8,5 mill. kr. og de årlige driftsudgifter til ca. 15 mill. kr.

Det er hensigten at fastsætte de nærmere bestemmelser for så vidt angår organisationen af den enkelte lægeskole og betalingsordningen i overenskomster, der vil blive forelagt finansudvalget, Københavns borgerrepræsentation og Københavns amtsråd til godkendelse.

Med de bevilgende myndigheders tilslutning har der i en årrække eksisteret en betalingsordning med Århus kommune, hvorefter der er ydet betaling for et antal sengepladser, der er stillet til rådighed af Århus kommunehospital til udenbys patienter som en nødvendig supplerings af den for undervisningen og forskningen nødvendige alsidige patientbelægning. Århus universitet betaler tillige leje af særlige lokaler, der anvendes til studenterrundervisning. Som ovenfor omtalt er 2. dels undervisningen ved Odense universitet først påbegyndt den 1. februar 1969 med et meget begrænset antal studenter. Der er mellem universitetet og Odense Amts og Bys Sygehus indgået en aftale angående fremgangsmåden ved besættelsen af visse overlægestillinger og visse professorater. Det har under disse forhandlinger herom samt under forhandlingerne om sygehusets overtagelse af den kliniske undervisning været forudsat, at der af universitetet skulle ydes godtgørelse for de merudgifter, der påføres sygehuset med studenterrundervisningen. Det er undervisningsministeriets hensigt snarest at optage forhandlinger om en sådan betalingsordning.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg herved anbefale lovforslaget til velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Endvidere tillader jeg mig herved for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om Københavns universitets placering og universitetscentre.*

I marts måned i år fremsatte jeg for det høje ting forslag til lov om centre for højere uddannelse, men forslaget blev ikke færdigbehandlet, inden folketingsåret sluttede. Det folketingsudvalg, som blev nedsat til behandling af lovforslaget, arbejdede imidlertid meget indgående med problemerne og bragte et meget omfattende materiale til veje. Udvalget afsluttede sit arbejde med en fyldig beretning, som har haft væsentlig betydning for udarbejdelsen af lovforslaget i den skikkelse, hvori det nu genfremsættes.

Lovforslaget omhandler nu Københavns universitets placering og universitetscentre, medens det tidligere forslag talte om centre for højere uddannelse og Københavns universitets placering. Jeg skal senere gøre rede for, hvorfor man nu taler om universitetscentre og ikke om centre for højere uddannelse, og nævne, at Københavns universitets placering er omtalt først for at understrege den vægt, som regeringen lægger på, at der nu træffes en beslutning om Københavns universitets fremtid.

Der er gang på gang her i tinget i de sidste 6-7 år blevet efterlyst en løsning på Københavns universitets lokaleproblemer, som kunne løfte universitetet ud af den tilstand af improvisation og nødløsninger, som længe har været gældende. Der er også fremkommet flere forslag, der byggede på et grundigt og omhyggeligt udvalgsarbejde, men hidtil synes kun ét forslag at kunne samle den fornødne tilslutning, nemlig forslaget om at lade Københavns universitets fremtidige udbygning foregå på Vestamager/Kalveboderne.

Som det allerede blev anført i bemærkningerne til det i sidste folketingsår fremsatte lovforslag, forudsætter placeringen af et universitetsareal på Vestamager/Kalveboderne løsningen af omfattende trafikale og byplanmæssige problemer. Dette problemkompleks er yderligere blevet uddybet i det materiale, som folketingsudvalget har tilvejebragt.

Derfor har jeg, som nævnt i bemærkningerne til det nu foreliggende lovforslag, nedsat en styringsgruppe, der kunne vejlede et